

Калжовтук

Лездны ВКП(б) Сыктывдинса Райком да Райсполком

№ 77 (260) || Август 27-дд лун, 1937 во. || Донус 10 ур

„Асланым замечательнөй рөдиналык исторія төдөм торжавлытөг итчөма советскөй патриотизмкөд, страна дорө пөг радейтөм чувствокөд, коді, кызи мажак, жүгдөдө туј свобода вөсна тышкасыг мірса став ужалыг жөзлы“.

„Правда.“

Төдны СССР-са жөзжаслыг исторіјасө

Регыд паскыда воспасны мијан школажаслөн өңдөсаямыс, и гыөн ыпнитас нѣмкофасыс, зонвѣгалуна, шојчөдм, чукурмом ылы вынјаса мијан школаса томјөз. Сіјдс виччысө мијан партијалөн да правѣлстволөн дона козін—тајө велөдчан воын школалөн лоө СССР-са исторія куза ылы учебнѣк.

Тајө учебнѣкыс шөр школаса којмөд да нөлөд класласы. Но сылөн төдчанлуныс паскыджык. Сіјдс интересөн лыддас став велөдчыс томјөз. Сіјдс велөдчыс исторія куза став велөдчыс. Тајө учебнѣкыс востыссө общөј образования системаын да советскөй гражданинөс политическөй воспитантөмын өтѣ зев важнөј наукајас пөвчыс — исторіялык наука паскыда да плодотворнөја изүчлөм да велөдчөм.

Асланым замечательнөй рөдиналык исторія төдөм торжавлытөг итчөма советскөй патриотизмкөд, страна дорө пөг радейтөм чувствокөд, коді, кызи мажак, жүгдөдө туј свобода вөсна тышкасыг мірса став ужалыг жөзлы.

Социалистическөй революцијалөн вермомыс абу случајно странаын, коді корко лыддывысылы Европаны медеа бөрб колөм странаөни. Тајө вермомыс аснас завершитіс крестьянскөй војнажаслыг куз цеп, пролетариатлыг куз да упорнөј тыш. Тајө тышсө вөлі сіөма поражениеніе вылө, кытчөз рабочөй класс ез лөсөдө ассыс большевистскөй партија, кытчөз ез артымы рабочөй класслөн да крестьянстволөн крепыд, торжавтөм сојуз.

Сөмын важсасө төд ылы кутмөн став аслас велічөдөн јарјугыда сувтө мијан өнѣжасыс. Великөј социалистическөй революцијас вөчисны замечательнөй жөзжас, кодјас асланыс олөмын і колөм немјасын петкөдлісны лантөдны позтөм вөла асланыс националнөј независимост вөсна тышө, заклатөј став вражаслы паныд тышө. Роч культуралөн медвылысса достѣженіе—ленinizм—лоі СССР-са став жөзжаслы достојаніедн. СССР-лөн исторія петкөдлө интереснөј да увлекательнөј серпасјас роч, украинаса, грузіјаса, белоруссіјаса—дарјаскөд да бојаракөд, помещікјаскөд да капиталистјаскөд, мукөд странаса завојевательјаскөд најө тышыс.

Большевикјаслөн партија исторіялы сетө зев ыжыд төдчанлун советскөй гражданинөс политическөја воспитантөмын, коді тышкасө аслас рөдина вөсна, социализм стрөйтөм вөсна. Кујим во саын ССР Сојузса СНК да ВКП(б) ЦК мај 16-дд лунса 1934-дд вөса төдса шөдмын, коді вөлі жөзөдөма Сталин јорт да Молотов јорт кырымпасјасөн, вөлі пасјөма школажасын исторія велөдчөм неубовлестворительнөјдн. Учебнѣкысын да велөдчөмын основнөј тырмытөмторјыс — налөн отвлечоннөј, схематическөй характер. Тырвыјө научнөј исторія вежөма вулгарнөј „социологіяөн“.

Партија да правѣлство требүтисны, медем школын исторія велөдчыс озырмөдіс мијанлыг томјөзөс фактјас да событјејас төдөмөн најө хронологическөј последовательностын, историческөй дејательјасөс характеризүтөмөн. Гіжөмыслөн формаыс колө лоны живөјөн, занимательнөјдн. Бурещ тазі, конкретнөј историческөй материјалсөн төдмасөмөн, велөдчысјасы колө матыстчыны исторіяде марксистскөја гөгөрвөмө.

Но тајө јаснөј да стөч требованіејасөс ез ло пырыс—пыр пөртөма олөмө. Исторія тащөм ногөн велөдан, тащөм учебнѣкјас лөсөдан туј ылы ыжыд грузөн куліс аңгіисторическөј, антибольшевистскөј ликвидаторскөј традиціја, кодөс вөлі лөсөдөма Покровскіј „школаөн“. Сіјдс збыльылас вайөдіс исторіясө бырөдөмө, сіјдс общественно-экономическөй формацијајас јылыс исторіяөн вежөмөн, исторіяыс став уваікаса, лөвја, политическөј содержаніесө шыбытөмөн.

„СССР-лөн исторія“ да „выл исторія“ ылы учебнѣкјас куза конспектјас јылыс Сталин, Жданов да Киров јортјаслөн 1936-дд вөса јанвар 26-дд лунө жөзөдөм замечаніејас ердөдісны Покровскіј „школалыс“ аңгіисторическөй вреднөј ролсө. Тајө замечаніејасыс, кодјас советскөй исторія наукаын лоіны историческөј вежајасөн, сетисны вескыд да јаснөј индөдјас учебнѣкјас лөсөдысјасы да исторіјасыс.

Сталин, Жданов да Киров јортјас гіжисны: „Мијанлы колө СССР исторія куза сөщөм учебнѣк, көн (Пөмсө вөдөд 2-дд листб.)

Испанияјаса фронтјас ылы

Август 22-дд лунса асылын мјатежнікјас взорвөтисны 4 зданіе, кодјас вөліны республиканецјаслөн да мјатежнікјаслөн позицияс костын Каса Фель Кампо рајонын(централнөј фронт). Август 23-дд лунө жүгдигас мјатежнікјас заводитлісны атакујтны взрыв места бердса рајонсө. Атакасө успешнөја отбитөма республиканскөй војскаөн.

Валенсијасаң јуөртөны асывыв (Арагонскөй) фронт ылын республиканскөй арміјалөн успех јылыс. Республиканецјас бөстисны Осера кар (Сарагосасаң 30 кілометр асывлунвылын); вујисны Ебро ју, бөстисны көрттуј станција Пина (Осераыс лунвылын); да ордөісны шоссе Белчіте да Медіана костын (Сарагосасаң лунвылын).

Војвыв фронт ылын август 23-дд лунө республиканецјас успешнөја отбитисны мјатежнікјасыс атакјас, кодјасөс вөлі подфержитөма уна лыда танкјасөн. Некемын танк жүгөдөма. Сантандерскөй фронт ылын республиканецјасөн ускөдөма кујим мотора германскөй самолет. Сантандер рајонын мјатежнікјас жікөз жүгөдлісны 3 сикт—Laredo, Torpedivera да Аренас Фель Ігунија. Уна жертва гражданскөј населеніе пөвсын. Сынөдывысса бој дырји республиканецјас воштісны 2 істребител.

Сантандерскөј участок ылын наступленіе возө нуөдөмөн, мјатежнікјас пырिसны Селайјаө да Вилјакарредөд. Сантандерса населеніе енергичнөја лөсөдчө мјатежнікјасыс вошасіг кежлө. Республиканскөй командованіјелы отсөг вылө лөсөдөма некемын „гражданскөй бригада“ (ТАСС)

Наң ідралөм помалісны

Сталин нима колхозын (Госка сиктөсөвет) јуралыс Подіков јорт колхозөн вескөдлө бура. Турун пуктөм ештис мукөд колхозјасыс сиктөсөвет паста мед воз. Наң урожај ідралөм помаліс август 18-дд лун кежлө. Пажгаса МТС Госка сиктөсөветува колхозјасөс вунөдөма. Сталин нима колхоз, нѣ турун пуктөгөн, нѣ наң ідралөгөн, ез волы некод. Агроном Кузьнецов мијан колхозө ез-жө волив. Колхозын өнѣ вартөм мунө бура. **Колхознік**

Сөкыд промышленност куза народнөј комиссариатөс жүкөм јылыс

СССР-са Централнөј Исполнительнөј Комитетлөн да Народнөј Комиссарјас Сөветлөн шөдм

СССР-са Централнөј Исполнительнөј Комитет да Народнөј Комиссарјаслөн Сөвет шөдны:

1. Торјөдны Сөкыд Промышленност куза Народнөј Комиссариат составыс машиностроительнөј промышленности (автотракторнөј заводјас, станко-строительнөј, паровозо-вагоно-строительнөј, вижму овмөсса машинајас стрөйтөм куза заводјас, лөгкөј да пишшөвөј промышленности машиностроеніе заводјас, котлотурбиннөј да электротехнической промышленности да с.в.), а сѣ-жө металлическөй ізделіејас вөчан заводјас, цветнөј металлјас обрабатөтөм куза, резинөвөј да каучукөвөј промышленност, технической стеклө вөчан заводјас да котыртны машиностроеніе куза торја общесојюзнөј Народнөј Комиссариат (Наркоммаш).

2. Сөкыд промышленностлыс став мукөд отраслијас, сы лыдын став видјаса топлинөј, электростанцијас, сөд да цветнөј метал-

лургија, стрөительнөј материалјас вөчөм да с. в. сохраниґны Сөкыд „Промышленност куза Народнөј Комиссариат (Наркомтаж) составын.

3. Вынөдны машиностроеніе куза Народнөј Комиссарөн Валеріј Ивановіч Межлаук јортөс.

4. Вынөдны Сөкыд Промышленност куза Народнөј Комиссарөн Лазар Моисеевич Кагановіч јортөс, Пуґтеј Сообщеніе куза Народнөј Комиссар обяжанностјасыс сѣдс мөздөмөн.

5. Вынөдны Сөкыд Промышленност куза Народнөј Комиссарөн народнөј комиссарөс вежыс Алексөј Венедиктовіч Бакулін јортөс.

СССР Централнөј Исполнительнөј Комитетса председател—М.Калин.

СССР Народнөј Комиссарјас Сөветса председател—В. Молотов.

СССР Централнөј Исполнительнөј Комитетса секретар—А. Горкін.

Москва, Кремль. 1937 вөса август 22-дд лун.

Прөмірујтөма 4 колхоз

Государстволы бур качествоа турун контрактіја срокис воз 100 прөцент вылө сдәјтөмыс прөмірујтөма сөщөм колхозјасөс: „Выл час“ колхозөс (Час сиктөсөвет) 211 шајт сөмөн. „Коса“ колхозөс (Озел сиктөсөвет) 131 шајт сөмөн. „Завет Ілјича“ колхозөс (Госка сиктөсөвет) 90 шајт сөмөн. „Красныј октабр“ колхозөс (Пажга сиктөсөвет) 64 шајт сөмөн. Тајө колхозјасыс турун контрактіја сдәјтөм помалісны август 15-дд лун кежлө.

Август 15-дд лун кежлө турун контрактіја сдәјтөма „Зоріз“ колхозлөн (Пажга сиктөсөвет) 95 прөцент вылө. „Доброволец“ колхозлөн (доз сиктөсөвет) 87 прөцент вылө. „Лозунг“ колхозлөн (Лөзым сиктөсөвет) 72 прөцент вылө. Но емөс і сөщөм колхозјас кызи „Маркс“ колхоз колөм во государстволы турун контрактіја сдәјтан план тыртис сөмын 50 прөцент вылө. А таво нѣтѣ кілограм-на ез сдәјт. Малцев.

1937-дд вөса сөңтабр 4-дд лунө Вылгортын чукуртсө ВЛКСМ X-d рајоннөј конференција.

Горнитанторјас:

1. ВЛКСМ рајкомлөн отчет.
2. Рајкомөс да ревкомссіјаөс бөрјөм.
3. Областувса комсомолскөй конференција вылө делегатјасөс бөрјөм.

Рајоннөј конференција вылө бөрјөм делегатјасыс колө локны сөңтабр 4-дд лунө асыв кежлас.

Сыктывдинса ВЛКСМ рајком.

Төдны СССР-са jözjasлыг исторіјасө (ПОМ)

ескө Великороссіјалон исторіјаыс ез торјодчысы СССР-са мукөд jöz исторіјаыс,—öти-кө тајө,—і көн ескө СССР-са jözjasлон исторіјаыс ез торјодчысы став јевропаса исторіјаыс і, вообшше, мірөвөј исторіјаыс,—тајө мөд“.

1936-öд воста март 3-öд лунө ССР Сојузса СНК да ВКП(б) ЦК шулісны органызүтны шөр школаса којмөд да нолбөд классјаслы СССР исторіја јылыс буржык учебник гижөм куза конкурс. Конкурслон условіјејасыс корісны: „учебник колө лоны конкретнөј да исторіческі правдівөј. Такөд шөщ ізложеніјеыс колө лоны јарјугыдөн, интереснөјөн, художественнөјөн да тырвыјө доступнөјөн индөм арлыда велөдчысјаслы“.

Партијалон да правітелстволон шүөмјасыс, Сталин јортлон индөдјасыс, конкурс организүтөмөс—ставыс тајө висталө сіјө ыжыд төдчанлун јылыс, кушөмөс сетөны Центральнөј Комітет да правітелство школаын СССР-лыс исторіјасө велөдөм вылө. Исторіјалыс основнөј фактіјасө да событіејасө төдтөг оз вермы лоны подлнннөј маркестскөј образованіје да коммуністическөј воспитаніје. Школа должен сетны советскөј том jözлы сіјө научнөј багажсө, кодон сіјө вермас воспитаннны ас пыцкас став качествојасө, кодјас колдны быд сознательнөј советскөј гражданынлы, пролетарскөј революционерлы, социализм стрөітыгылы.

Шөр школаса 3-öд да 4-öд классјаслы СССР исторіја јылыс буржык учебник вылө конкурс куза правітелственнөј комиссіја ж'урілон талун jözбөдм шүөмыс висталө сы јылыс, мыј исторіческөј наука фронт вылын шедөдөма абу ічөт вермөм. Исторіја куза аңтіленінскөј „теоріјас“ пасвартөм ваис асыс плодсө. Сталин јортлон индөдјасыс советскөј исторіјас пөвсын аззісны лөвја шыөдчөм.

Маркс, Енгельс, Ленин да Сталин произведөніјејасын исторіјас бөстисны уна колана материал, өтувтөм мөвпјас. Конкурс вылө вөјөм учебникјасын отвлечоннөј соціологическөј схемајас пыдөдө облудайтчө—тајө учебникјас став тырмытөмторјас дырји—исторікохронологическөј последователност исторіческөј событіејас ізложітөмас, сетсө медважнөј исторіческөј событіејасыс описаніје,сетсө основнөј хронологическөј dataјасыс лыдөдөдлөм

(перечен) да исторіческөј деятелјаслы характерістїка.

Правітелственнөј комиссіја ошкіс „Краткий курс истории СССР“ профессор А. В. Шестаков редактіја улын да рекомендујтис сіјөс 3-öд да 4-öд классјаслы учебник пыдөді. Ташөм нөгөн міјан школа пөлучитис тырвыјө маркестскөј учебник СССР исторіја куза, коді кызвыннас мөгмөдө сіјө требованіјејасө, кодјасөс предјавитис міјан партија да правітелство исторіја велөдөмлы. Тајөн вөссө вылө листбөк советскөј школа исторіјаын, школа өні пөлучајтө крепыд да колана посөбіје советскөј гражданынөс полїтическөја воспитаннөс могыс.

Конкурс куза правітелственнөј комиссіјаса ж'уріез огранічıtчы өті учебникөс ошкөмөн да сылы премїја сетөмөн. Исторіческөј наука фронт вылын несомөненнөј вермөмыс оз вермы вевттыны сіјө фактсө, мыј мөгјасө, кодјасөс сувтөдөдөма советскөј исторіческөј наука, воөд, ылө-на абу разрешитөма. Первојја премїјаыс коліс сеттөм. Тајө висталө, мыј і буржык учебниклы колө совершенствүтчыны. Главнөјыс-жө—конкурс вылө вөјөм учебникјас петкөдлїсны, мыј исторіческөј наукаын маркестлеынізм вөсна заводөдөтөм тышыс зев-на ылын аслас помасөмыс, мыј вреднөј „теоріјас“, кодјасөс насаждајтисны разоблачитөм лже-исторіјас, јешшө олөны-на міјан научнөј исторіческөј средаын.

Правітелственнөј комиссіјаса ж'урілон шүөмыс кутө вывтө ыжыд төдчанлун исторіја куза став міјан воөд лоана ужлы, полїтическо-воспитательнөј ужлы, партијнөј учобалы. Шүөмыс клејмітө исторіческөј фактіјасө научнөја ізложітөм пыдөді „горөдан пасјасөн, сенъана горөдөмјасөн да быд пөдөс анектөдөтјасөн“ вөжлалөм.

Оз обшшөј декларация, а пыдө уж требујтө міјан партија исторіјассаң, культурнөј фронт вывса став ужалысјассаң. Партија да правітелство отсалөны тајө ужас асланыс индөдјасөн, жужыд асылсө кодлыс сөкыд переоценїтны. Не сөмын исторіческөј наукалы, а став пропагандистскөј ужлы тајө индөдјасыс кутөны первостепеннөј төдчанлун. Найөс колө продумајтны да ізучитны.

(„Правда“ газетлон август 22-öд лунса передөвөј).

Јелкін ідраліс 7,8 гектар вылыс

Август 23-өд лунө Пажга МТС-ын комбайнер Јелкін Н. М. ідраліс 7,8 гектар су. Талун кежлө Јелкін ставсө ідраліс 46 гектар.
Тракторіст Оплеснїн горучеј економитө быдлун 20—25 кілограмм. Кузьнецов.

Быд гектарыс бөстасны 17,3 центнерөн

Выставка вылын участвүйтөм вылө право лоө шедөдөма

Жуөд сїкт. Лунөбан керөс горулө, зарни корјаса садјас пыщкө сајөдчөмөн сулалөны гажа да кыпыд керкајас. Уна өшнныс тыдалөны штюрјас, занавескајас да миңа зоріјаса цветјас. Сїктөс өтарсаң і мөдарсаң кышалөма мортыс куз да гырыс шепјаса урожај: су, ід, зөр, аңкыш, шөбдї, шабдї, картопель, капуста да уна мукөд культурајас. І вот, кор тенад сінвозын воө зажітчнөј олөмө вөјөдан бур сталинскөј урожај, мөвпыштсө: а мыј тани вөвлө вөжөн? Сөлөмыд вөж вылас пузас-скөрмас—проклатөј кулакјаслон ыжыдалөм, поснїфїк, јөгөс, паскыд борја мујас, пу гөр, пу пїна. Межајас вөсна пїн, кос да зык—тајө вөжөн. А өні? Öнї „Југөр“ колхоз.

Солыд, гажа, честнөј, добросовестнөј, дружнөј, өтувја уж. Пу гөр, пїна да чарла пыдөді трактор, комбайн, уна лемека плуг. Межаөтом да бортөм ыжыд өтувја колхознөј му, көнї воө медвылын да медбур урожај. Муныштан воөд—сінмыд оз суз, паскыд да куз колхознөј вїз, кытөні сулалөны уна дас пїнкостјаса зөрөдјас. Татї-жө чукыл-мукуылөн визывтө визыв, сінва коф сөз ваа—Сөпју. Тајө ју вылас таво „Југөр“ колхоз стрөітис вьл мелнїча, кодї ізөмнас кутас обөсепөчивөйтны не сөмын асыныс колхозныкјасө, но і шөщ мукөд сїктөс колхозјасөс да колхозныкјасөс. І медтөдчанаторјыс сїјө, мыј тајө мелнїчасаныс „Југөр“ колхозса колхозныкјас керкајасын, скөт картаын, коңушнајасын, кукаңвїчанїјасын Октабрскөј революціјалы 20 во тырїг кежлө ломзасны Ілїчлон лампочкајас. Тајө лоө культурнөј да зажітчнөј олөмлөн өті јона төдчана петкөдласөн.

„Југөр“ колхозын 32 овмөс. Став вїзму плөшщафьс 135 гектар, та пыщкыс таво көзлөма: су 26 гектар, ід—27 гектар, зөр—29 гектар, јарөвөј шөбдї—2,8 гектар да уна мукөд культурајас. Ем 242 гектар вїз.

Јун 23-öд лун рытө „Југөр“ колхозлон вөлі

өтувја собранїје, көнї колхозныкјас ыжыд кыпыдлунөн төдмасисны Ставсојузса вїзму овмөсса выставка вылын участвүјтан условїејасөн да ыжыд урожај бөстөм вөсна социалистическөј ордјысөмө чукодтисны „Мај“ колхозөс. Договорын өті медтөдчана пунктын виставсө:

„...Медым шедөдны выставка вылын участвүйтөм вылө право, пондам тыщкасны медыжыд урожај шедөдөм вөсна, өдјөн да вылын качествоөн турун да наң ідралөм вөсна“...

І панөіс чорыд тыш договорын индөм пунктјас олөмө пөртөм вөсна...

Нөшта-на пыдысаң да ыжыд кыпыдлунөн төдмасисны Комї АССР-са колхозјасыс ССР Сојузса Совнарком да ВКП(б) ЦК шүөмөн. Сөкі колхозныкјас асланыс сорнїјасын висталисны:

— Міјан колхоз организација да овмөс боксаң лунса-лун јонмө, јонмам і мї, колхозныкјас, мї өнї өдјө вөслалам культурнөј да зажітчнөј олөмлөң. Тајө ыжыд исторіческөј документыс нөшта-на отсалас колхозныкјасөс зажітчнөј олөмө медрегыд кадөн вөјөдөмын.

Колхозныкјас да колхозныцајас көсјысисны вылөз кыпөдны революціоннөј еугулун да ердөдавны быдеікас врагјасөс—трокїстјасөс, бухарїнецјасөс, буржуазнөј националистјасөс да мукөд элементјасөс. Сөк-жө ыстисны ыжыд аөтө партија да правітелствөлы, став ужалыс јөзлөн воөд, учїтел да бат Сталин јортлы.

Ордјысан договорын индөм өті медтөдчана пункт честөн лої пөртөма олөмө. Турун ідралөм лої ештөдөма 27 лунөн. Көрым лої заптөма колөм сертї уңжык. Таыс өтар сїлосүјтөма 20 тонн турун, арнас нөшта көсјөны содтысны 80 тоннаөз.

Срокис воз көза ештөдөмөн, став агротехніческөј мерөпрїјатїејас соблудайтөмөн да урожај бөрсө бур дөзөр пунктөмөн, шедөдөма выльн урожај. Су быд гектар вылыс воө

18 центнерөн, ід—20 центнерөн, зөр—16 центнерөн, шөбдї—15 центнерөн. Сїз-жө јона вылын урожајыс мукөд культурајаслөн. Шөр урожај воө 17,3 центнерөн быд гектар вылыс.

Öнї ыжыд өдөн муноө му вылыс наң ідралөм. Регыдја кадөн заводїтасын варгны. Лебувјас, вартан машинајас, зєрносушилкајас дасөс. Öнї кежлө ідралөма су 50 прөцент гөгөр.

Колхоз сїз-жө воғын муноө і скөтвїчөм паскөдөмын да налыс пөрдөдасө бурмөдөмын. Ем бур пөрдөдөс 26 вөв да 96 кукаңа-мөска.

„Југөр“ колхоз вермө ошјысны аслас знатнөј јөзөн, сталинскөј быдтасөн—стахановецјасөн да стахановкајасөн. Со налөн нїмјасыс: Анна Сїмітріјева Коңухова, Тїміна Анна Павловна, Габова Олга Андреевна, Чудова Анна Васїльевна, Коңухова Анна Алексеевна, Тїміна Анна Нїкїтїчна, Тїмін Сїмітріј Петровїч, Тїмін Прокопїј Петровїч, Оверїна Анна, Габов Сїмітріј да мукөд. Тајө војтырыс турун пунктөмын лунса нормасө вөлі тыртөны 250—300 прөцент вылө, өнї вундөны 100—150 колтаөн су. 62 арөса старїк Андреј Петровїч Коңухов быдлун чумалїтө 1500 колта (нормаыс 1000 колта). Тїміна Анна Павловна нї өтї прогул ез вөчлы, өнөз ужалıs бьдпөлөс колхознөј ужјас вылын 208 трудөфөн. Скөтвїца Тїміна Васса Петровна бөстїс 226 трудөфөн, Анна Оверїна, кодї-нїн скөтвїцаын ужалө 6 во, бөстїс 216 трудөфөн. Коңухјас: Сїмітріј Петровїч Тїмін бөстїс 242 трудөфөн да Алексееј Петровїч Коңухов 220 трудөфөн.

Пөзө ескыны, мыј социалистическөј ордјысөмыс знамја нөшта вылөжык кыпөдөмөн, стахановецјасыс лыдсө содтөмөн да вылын качествоөн да өдјө наң ідралөмөн, „Југөр“ колхоз збыльвылө шедөдөс ставсојузса вїзму овмөсса выставка вылын участвүјтан право. Та вылө ем став условїејасыс.

М. Ілчуков.

Јогор дад петкөдлө томјөзлы пример

Кірө Јогор дафлы тырїнн 71 арөс, а сөлөмыс сьлөн пыр-на 20 арөса зонлөн-коф.

Јогор дадө чузлїс гөла олыс семјаын. Ічөтыган, сылы лої ветлыны бөкө ужавны—кындөмпөт перјыны. 20 во сајө ветлїс заводө пес керавны. Уна сөкыд ужјас лої Јогор Кірїловичлы кыскыны ас сылывьтїсы.

Öнї Јогор дадө сулалө „Јакөр“ колхозын (Пажга сїктөсөвет) колхозса шленөн. Колхозө пыран медвозза

лунсаң-жө сөлөмсагыс заводїтис ужавны колхознөј производствө вылын. Колөм во сїјө бөстис өтносөн 400 трудөфөн. Таво август төлыгөз бөстис-нїн 165 трудөфөн, јул төлысын бөстис 52 трудөфөн.

Јогор дад колхознөј производствө вылын ужалө мед бура, петкөдлө гырыс показателјас, турун пунктїгөн быдлун бөстис 3 трудөфөнөн. Уж вылө петөмыс некор оз пыксы, пыр петө медвозза мортөн. Сїјө томјөзлы петкөдлө

прїмер, кызі колө ужавны колхознөј производствө вылын.

Öнї Јогор дад котыртіс турун пунктан бригада да кайіс јујувјасыс да јөндөјасыс турун пунктны. Сїјө шуд: „Таво міјан наң урожај воїс вывтї бур, сїјөс колө ідравны ас кадө дај нїөтї шеп воштытөг, сетчө колө ужалан вын, јөз дај машинајас, а турун пунктөм ез-на ставнас помас, јөндө да јујувјасын ыщкан уна-на, і сїјө лоө пунктөма.

Малцев.

Обкомитет ныр улын...

Август 21-22-бд лунјасө Вылгортын мунис политпросвет учрежденијасын ужалыјас профсоюзлөн отчотнөј да бөрјысан собрание.

Райком ужылыс отчот вөчис райкомса шлен Казаков жорт. Казаков висталө: „Миян воҗ вылын Райком председателөн вөлі Улјанов но көні, коді сјјс бөрјылісны некөн оз тыдав, не кушөм протокол абу.“

1936 воын јун төлысын Улјанов мөд район мунөм вөсна кымын-кө профсоюзса шленос чукөртөмөн 15 минутја собрание вылын нубдисны вьл райком состав шленјасөс бөрјөм. Райком јуралысөн бөрјылісны Титовос, но сјјо—ужас ез і кутчылы, а Муравјова оз і төд кор сјјс бөрјылөмаөс. Казаков асла отчотын став тырмытөм торјасөс бөтис ас вылас, а мукөд шленјас бездействүтөм куза ез і сорныт. 2 вөчөдөн Комитет абу чукөртлөмаөс нөтчыд. 18 избач пијс профсоюзын шлендн лыдфысө сөмын 5 морт. Областнөј комитетсан некушөм вөскөдлөм абу вөлөма, индөдјас абу мөдөдлөмаөс, отчот райкомлыс абу кывзывлөмаөс. Областнөј комитетын президүмса шлен Коновалов ныр олс Вылгортын, а райком вөлі сјјо нырулын, но некушөм отсөг ез сетлы дај профсоюзнөј ужөн нөтти ез интересүтчы.

Отчот куза сорнытыјас Райкомлыс ужсө чорыда бөтисны јос критика улө.

Шуктомов висталө, миян сојузын сөветө бөрјысиг кежлө лөсөдчөм оз мун сөветө бөрјысөм јылыс положеније велөдөм абу котыртөма, мј вөсна уна, профсоюзса шленјас-на положенијесө оз төдны. Меным профсоюзнөј билетөс 1936 воын Мезенцева бөстлис вежны да сөмын таво јун төлысын меным удајт-

чис бөстны вьл билет. Мј вөсна шленскөј взнос лөи мынтытөм вөсәјб.

Јелкина висталө райкомса шленјас Титов, Муравјева да Казаков профсоюзнөј ужсө ез дөнјавны, мј понда і некушөм уж оз тыдав. Најб вермисны ужавны, но ез көсјны. Профсоюзбөрјисиг кежлө миян сојуз лөсөдчис өмөла. Сиктјасын уна шленјас-на абу төдсөс ВЦСПС VI-бд пленумса решенијесөн. 27 мортныс бөрјысан собрание вылын участвүтө сөмын 19 морт. Избачјаслы да читалысастөрбжаслы уждөныс мынтавтөм 4—5 төлыјасдн, сојуз сјјөн оз интересүтчы. Јелфимовлыс профсоюзбө пырбө куза шыдөдчөмсө Мезенцева бөстөма да ВЛКСМ райкомын туплөдлис 6 төлыс сәјб, сјји шыдөдчөмсө ез і вилавны.

Старцева висталө: Соц-ордјысөм профсоюзса шленјас костын абу котыртөма, 1935-36 воын мј котыртлим избачјас костын соц-ордјысөм да сојуз миянлыс бөстчөмсө воҗ ез нубд да ордјысөмдн сјји і куси. Избачјасдн зарплата јона ічөт, мј вөсна избачјас шөкыда пышјалөны уж-вылыс. Профсоюз тајылыс оз і төд. 2 воын собрание вьлө ме лөкті мөдысна.

Собрание политпросвет сојузса райкомлыс ужсө лыдфис неудовлетворителнөдн.

Гусөн гөлдөсүтөмөн вьл состав райкомө шлендн бөрјисны Титов, Петрунева, Казаков, Шомысов да Муравјева жортјасөс.

Ревизионнөј комиссияб шлендн бөрјисны Горчаков, Мальцева да Сивков жортјасөс.

Политпросветсојузса республиканскөј конференција вьлө делегатјасөн бөрјисны; Казаков да Тујисов жортјасөс.

Шомысов.

Селкорјаслы төдвылө

Оҗол сиктсөвет ревиизионнөј комиссияса јуралыс Лыткинлы да МТФ-са јуралыс Е. Лыткинлы. Тијанлыс „мыждыны сталинскөј устөв зугөмыс“ јур гижөда заметкатө мөдөдим рајпрокуратураб.

* Лопыдин сиктсөвет Гилев жортлы. Тенсыд „Абу ладнө“ жургжөда заметкатө мөдөдим Рајзоб.

* Лопју сиктсөвет Муравјевлы. Тенсыд гижөд заметкатө егө вермө лыдфыны, зев мистөма да лөка гижөма. Гиж мичажыка.

Редакция.

Заметкајас да писмөјас бөрса

„Таскајев палавлытөг јуө“ јөзөдлытөм заметка вьлө вөчакывын рај продторг јуөртө, мј Таскајев продавецын ужалас өтөк недел да увөлитасны.

„Кузбожев нан вузалө сплавщикјаслы өтөк килограммөн“ јөзөдлытөм заметка вьлө Рајпродторг јуөртө, мј Кузбожев ужалс продавецын сөмын 20 лун. Нан вузалис 2 килограммөн өтчыд сетөмын.

„Биса вөрпродторгын ыжыдалө шщөтовод“ јөзөдлытөм заметка вьлө Рајпродторг јуөртө, мј „Знајушщөј“ гижөма төдтөг да прөвериттөг сывөсна гижөм фактјасыс ез збылмыны.

„Бухгалтерлөн сөмын нимыс“ „Колхозник“ газет пыр јөзөдлөм заметка ез збылмы.

„Формастер ылөдлө“ужалысјасөс“ јөзөдлөм заметка вьлө вөчө кывјын Сыктивкарса о р у ч а с т о к НКВД јуөртө, мј ез збылмыны. А „Кокөвкн мошеник“ заметка збылмыс да примитөма колана мерајас.

Л. МУРАВЈОВ.

колхозникјас массајаскөд, сетис-нын фәшистскөј разведкајаслы пасвартана ударјас. Советскөј разведка кужас обезвредитны странаөс подлөј измөнкјасыс, шпонијасыс, диверсантјасыс да мортвысјасыс, көч сөсса кушөм маска улын најө ез зөбөсны.

Бөителностө да фәшистскөј шпонијаскөд пөшщадатөм тышө сталинскөј призыв азгис пөс откык сөветскөј јөз мөдса паскыд массајасын. Шпонијасөс најө шшелјасыс да позјасыс вөтлөмөн, миян великөј странаса ужалыс јөз, төд-масөны капиталистическөј разведкајасса подрывнөј уж подлөј средствөјасөн, вөдөдчөны төдмавын да ердөдавны врагөс.

Неграмотнөјјасөс велөдөм абу котыртөма

Политпросвет сојуз собрание вылын (Челпанов жорт сорныс)

Челпанов висталө: гырысјасөс велөдөм оз мун, сојуз весиг оз төд ем абу неграмотнөј да малограмотнөј, политшкола абу котыр-төма. Сојузса шленјас костын јурдөдчан уж оз мун. ОНО процентнөј отчисленије уна организација абу

мынтөмаөс, задолженност лыдфысөсө 1407 шајт, РОНО-лөн 300 шајт, Рајфолдн 490 шајт, РК ВКП(б)-лөн 419 шајт, РК ВЛКСМ-лөн 195 шајт. Вьл состав райкомлыс пыр-жө колө чукөртны став задолженност-сө.

дырө виҗасны Худајевөс уж вылас

Сыктивдин рајгострахин ужалыс Худајев ужвөлө прамөја оз і воы, пыр јуө да гулајтө. Мај төлысын јуөм вөсна вөчис 5 лун прогул, јунын 6 прогул, өнн 3 сутки палавлытөг јуө. Ог төд, гашкөн төлыс чөж кутас јуны-да?

Худајев ас ужын јуөм вөсна гошударствөлы вөчис ушөрб 21 сурс шајт сөм. Страховөј куза учөтнөј

компаније нубдөмын талун кежлө-на нинөм ез вөч. Август 20-бд лунө өтува профсоюзнөј собрание вылын шуисны вөтлыны Худајевөс профсоюзса шленыс да корисны администрацијалыс вөтлыны ужывыс. Рајфинотделын јуралыс Пануков төдө Худајевлыс вөсна лөкторјасөс, но век-жө виҗө ужвөлын.

Ф. Б. Р.

Миянлы гижөны

* „Јаг-ју“ колхозын (Лопју сиктсөвет) колхозса јуралыс П. М. Попов колхоздн оз вөскөдлы, быдлун јуө. Колхозникјас костын собрание ез на вөвлы, на костын массово-воспитательнөј уж оз мун. Колхозникјас унаөн уж вьлө оз петавлыны.

Колхозник.

* Пал сиктсөветуева јуралыс Бөхы август 19-бд лунө звөнитө Пальса пошта вьлө—корө Час сиктсөветөс. „дыр звөнитөм мысти телефонист Бөхылы висталө „Часово оз шыас, звөнитны ог вермы“. Бөхы телефониствы лөкыс горөдис „онкө мем суҗдө Часово-сек ме тед петкөдла смертнөј казн“. Тащөм торјасыс Бөхы жортлөн овлө шөкыда.

Кывзыс.

* „Поворот“ колхозса јуралыс (Лопју сиктсөвет) Иван Петрович Костарев колхозыс бура ужалысјасөс оз төд. Јуалан-кө сылыс—кымын стахановец колхозад ем? Сөмын вөчө виҗас: „Миян колхозын стахановец зик өтөк, сјјө мөнам гөтырөј“. А стахановка Федосија Ивановна Таскајевалыс Костарев ас вөланас чинтис 16 трудофөн.

Тази Костарев котыртө стахановскөј өвиженије.

Ревизионнөј комиссияса шлен Таскајев.

* Вылгорт унвермагын август 20-бд лунө ме сулалі мануфактура вьлө өчөредын, первојја мортсан вөлі витөд морт, но вүзасыс Власов төварсө сеталис ас рөдвужыслы да төдсәјасыс-лы мөнам јурвомөн, меным төвар сиз ез і сур.

Нөбөасыс,

* „Чарла мөлөт“ колхозса (Слөбөда сиктсөвет колхозникјас таво тулыснас лөм јуыс петкөдисны кер, но техническөј руководител Ушаков дөнсө өнө-на ез мынты. Колхозникјас унаыс-нын ветлисны лөм вөрпунктө Ушаковлыс сөм корны да сјјө сөмын вөчө виҗас „тијанлы сөм мөдөдөма гортаныд“. Колхозникјас 3 төлыс-нын Ушаковлыс мөдөдөм сөм витчысөны но век на ез во.

Колхозникјас та јылыс унаыс шыаслисны рајрабочкомө да вөрпромхозө но колана мера некод-на өнө-ез примит.

Јуркин.

* Сјјө-жө колхозникјас воҗын быд ногөн издевајт-чө. Тулыснас нөтис сөкө-ница Васө Клавдиөс. Нева-жөн кодјурөн војшөргөдөр Јогор Прөкөлыс зорјөн өшинсө кистис. Колхозник-јаслы воөм писмөјас воҗыв лыдфө, бөрын сетас колхозникјаслы. Колхозникјаслыс трудофөнјас чинталө, ужјөз бергөдалө кык пөв-Адчылыс.

* Неважөн Көрткерөсө вол-лис (Мординса пөлшөр) I. А. Казаков отпускө да колхозлы турун пунктөмын отсасөм пыдди колхозникјас костын котыртис вөтчөм.

Казаковлөн гөтырыс Пөлагеја тулыснас некод шөк-тытөг гөрис да пунктис кар-тупел колхозникјас усаөба вьлө. Колхозникјас өскөн нораслисны сиктсөветө Пөлагејадн колхознөј устав нарушитөмыс, да сөлсөвет некушөм мера ез примит.

Бура төдыс.

Отвөтств. редактор пыдди Г. Јө ТИМУШЕВ.

Јапонскөј разведкалөн подрывнөј уж

(ПОМ)

сыныс шпонискөј ужсө. Сиз, иностраннөј фелөјас куза Јапонскөј министөрствөса „Сјапан тајмс“ органын тавоса јанвар төлысын передовөјын вөлі шуөма: „сјјө, мј кыкнан странаыс, Германја і Јапонја, зилдны бөстны СССР јылыс быд сикас информация, кодын вермас лоны војеннөј ценност, должен лоны примитөма кыз факт“. Тајб вынсөдө Авербах шпони-скөј группалөн фелө, та јылыс-жө висталөны шпони-троцкистјаслөн Князевлөн, Лившицлөн да мукөдлөн признајиејасыс аҗтисөветскөј троцкистскөј центр вылын процесс дырји. Најб

шпониско-диверсионнөј уж-лөн методјасыс мөдса разнөј сикасөс: морта жертөвајасөн крушенијејас котыртөм, паравозјас, көрттуу, посјас, фөпојас портитөм, воинскөј складјас, снабженіје пунктјас өзталөм. Тајб подрывнөј уж кынчыыс најб сетавлис-ны јапонскөј разведкалы мобилизационнөј характера сөвөденијејас. Предателјас получитисны заданије лоны дасөн тајб воинскөј ешелонјасөс отравлајтөг кежлө војна случај дырји.

Сталинскөј Нарком Н. И. Жежов жортөн вөскөдлан сөветскөј разведка, коді то-пыда јитчөма рабочөјјас да